

● ● ● מנחם בגין: "יש לך סיבה להצביע בעד הממשלה..."

● ● ● אורי אבנרי: "אני שמח שיש לי סיבה לכך..."

היא כתבי-אישום נגד העקרונות המוחלטת של ממשלת הליכוד הלאומי במשך שלוש שנים. עקרות זו דנה אותה לפסיביות, דנה אותה לכך שלא שותפה בשום תהליך של חיפושי דרכים ראשונות להסדר. עכשיו, כששאר המדינות הגיעו לידי הסכמה ביניהן, כאשר הרוסים השיגו את הסכמת נאצר, והאמריקאים השיגו את הסכמת הרוסים, עכשיו הם באים אלינו. מי שדיבר עם ג'וזף סיקסו, או עם האנשים של הנרי קיסינג'רי, או עם צ'ארלס יוסט, ידעו זאת. הם אמרו לי זאת לפני שנה. אמרו לי: אין לנו עניין לריב עם ישראל לפני שהערבים והרוסים יסכימו. כאשר הערבים והרוסים יסכימו, נשתדל לשכנע את ישראל.

וזה מה שקרה. הרוסים הפעילו לחץ על עבדאלי-נאצר. נאצר עשה את החשבון שלו. הוא הביע הסכמה בלתי-מסוייגת למיסמך זה. ומאותו רגע התחיל ה"שיכנוע" — אם אפשר לקרוא לו כך — כלפינו.

מנחם בגין: נכון שאתה תצביע בעד ה-
ממשלה?
אורי אבנרי: אני אצביע היום בעד ה-
ממשלה.

מנחם בגין: יש לך סיבה.
אורי אבנרי: יש לי סיבה, ואני שמח שיש לי סיבה.

מנחם בגין: לא אתה קירבת אותה אל דעתך, אלא היא החקרבה אל דעתך.
אורי אבנרי: כבר הבאתי את הדברים ב-
שמן, והבאתי גאולה לעולם.

אינני מתנאה בכך. אני חושב שהממשלה לא שוכנעה על-ידי, לא היה בכוחי לשכנע את ה-
ממשלה...

יגאל אלון: זה עניין של עיתוי.
אורי אבנרי: גם על כך יהיה ויכוח, ועוד נתווכח בעתיד.

שאת כל אחד מהם אני משבח, ובראש וראשונה אני משבח את סגן ראש-הממשלה על נאומו הגדול היום...
יעקב נחושתי: (בחיל): סגן ראש-הממשלה צריך להיזהר משבחים כאלה.
אורי אבנרי: אינני יודע. מה אפשר לעשות כאשר אנחנו הקטנים צוזקים יותר מכם הגדולים, ואתם בצד המפסיד? לא תמיד החוכמה היא במיט פרים הגדולים.

למרות התפנית הגדולה, נדמה לי שכל הגוואמים היום וילולו בתופעה אחת, שהיא היום התופעה המכרעת במר-
חב. היא יותר חשובה מקבלת החלטה על-ידי ממשלת ישראל, היא יותר חשובה מן הלחץ האמריקאי, והיא שגרמה לתפנית של ממשלת-ישראל: הדבר שנפל במצרים.
הדבר אשר נפל במצרים הוא מארץ רע היסטורי, שיש לו השלכות לאורכו ולי רוחבו של המרחב. גמאל עבדאלי-נאצר הכי ריו מלחמה על היסודות הקיצוניים בעולם הערבי, על הפיראיון הפלסטיניים, שהם הכוח הדינאמי העולה בעולם הערבי.

מה משמעותה של המלחמה הפנימית-ערבית הזאת?
מה משמעותה של מלחמה זו?

ראינו הרבה מלחמות פנימיות בעולם הערבי מאז קום המדינה, גם לפני זה. בכל מלחמה פנימית כזאת השתרבב העניין הישראלי.

אבל זו הפעם הראשונה שפרצה מלחמה כזאת בגלל העניין הישראלי, בגלל נכונותו

שעתיים אחרי שהכנסת דחתה את הצעת אי-האמון של המרכז החופשי, מסרה ראש-
הממשלה את הודעתה ההיסטורית על קבלת תוכנית-רוג'רס, והתחיל הוויכוח הגדול.
מאחר שהממשלה קיבלה את דעתנו, לא התווכחנו עימה, אלא עם נאומו הגדול של מנחם בגין, שנבע את דחיית התוכנית. היתה זאת תשובה ספוטאנית. להלן קטעים ממנה:

אורי אבנרי: חברי-הכנסת מנחם בגין הטיח אתמול בפני הממשלה האשמה נוראה, לאמור: לא אורי אבנרי קיבל את קו הממשלה, כי אם הממשלה קיבלה את הקו של אורי אבנרי.

אני מוכן למחול על המחמאה ולומר שהממשלה, קצת באיחור, קיבלה את הגיון הדברים, שאחרים מאיתנו ראו אותה קצת יותר מוקדם.

אבל מכיון שחברי-הכנסת בגין נתן לי מחמאה — אחזיר לו מחמאה ואומר שלדעתי הוא עשה מעשה פטריוטי גדול, בנטשו את הממשלה בשעה זו.

יציאת גח"ל מן הממשלה היא הנותנת את המשמעות העמוקה למיפנה — והוא מיפנה אמיתי — שחל בעמדת ממשלת-ישראל, כשם שהתנגדות היסודות הקיצוניים בעולם הערבי היא הנותנת את המשמעות העמוקה לתפנית הגדולה, המהפכנית, שחלה במצרים.

חורבן בית שלישי

לא אעז להתחרות עם חברי-הכנסת בגין בריטוריקה, כי כשרון לבנות בניין מרהיב-עין של קלפים, אשתדל בדברי לגנוע מה ושם בקלפים הללו, ולראות מה יקרה לבניין. מי שהקשיב בדריכות נאום האמנותי, המרשים הזה, מוכרח היה לשים לב לעובדה שיש בו שתי סדרות קסנות. חברי-הכנסת בגין התעלם משתי עובדות קסנות שבמציאותנו. הוא התעלם מן הסובייטים, והוא התעלם

השנובה

למנחם בגין

יהיה שלום בלי סיפוח

כאשר טוען חברי-הכנסת בגין שקבלת מיס"מך זה פירושה, למעשה, הסכמה לשלום בלי סיפוח שטחים, הוא צודק.

לא תוכנית אלון, לא תוכנית בגין, וגם לא תוכנית מפ"ם, יתקבלו. ידובר על גבול אחר. זהו הגיון הדברים. והניתוח של השר בגין בעניין זה היה נכון בעיקרו. אנו אמרנו מלכתחילה שהשלום היחסי שיתכן הוא שלום בלי סיפוח שטחים.

הרוב הגדול בבית זה בא אלינו במשך שלוש השנים בטרונות נוראות והאשים אותנו שלנו הארץ הזאת אינה חשובה. כאילו טוליכרם, שכם וחברון, יקרות למישהו יותר מאשר לנו.

האם היינו בעד שלום בלי סיפוח שטחים מפני שאנו אדישים לשטחים? היינו בעד זה מפני שאיננו אדישים לשלום, ומכיוון שדי בנינו שהשלום האפשרי היחיד, בתנאים הקיימים, הוא שלום שלא יביא סיפוח שטחים לישראל. זה מוכח היום.

ככל שהממשלה התעקש פחות על שטחים, וככל שתתקש יותר על מהות השלום, על מהות סידור-הביטחון, על מהות היחסים שיווצרו למחרת הסדר-השלום — יהיה זה לברכה. לנו, למשאוומת, לשלום, ולעמים משני עברי קווי-הפסקת-האש של היום.

הרוב הגדול ביותר

השר בגין שאל, ואני עונה: אנו נצביע בעד ההצעה שהכנסת תרשום לפני החלטת ראש-הממשלה.

לא מפני שאנו מסכימים לכל מילה שאמרה, לא מפני שאנו מסכימים לנימת הדברים כי הרבה קטעים, אלא מתוך הבנה שעכשיו לא חשובים הניסוחים והדברים המוישנים, אלא חשוב האקט של קבלת תוכנית רוג'רס. אנו מעוניינים שהרוב הגדול ביותר האפשרי בכי נסת יתייצב מאחורי החלטה זו.

בתום יום זה, בשעה מאוחרת של הלילה, הצבנו שוב על הממשלה. הצטרפנו להצעת-ההחלטה שהכנסת, "רושמת לפני הודעת ראש-הממשלה", שזכתה ב-66 קולות נגד 28, על 9 נמנעים.

המוצהרת של מנהיג העולם הערבי להכיר בקיומה של ישראל, להכיר בגבולותיה.

האם אתם חושבים שבגלל איזה תכסיס, שבביל איוו שהיא מלכותה, מכריו נשיא מצריים מלחמה על התר-
פעה הדינאמית הזאת, המסוכנת מאד עבורו — התנועה הפלסטינית של הפיראיון? שהוא מסכן את חייו הפוליטיים, אולי את חייו ממש, למען איזה שהוא תכסיס קטן, וכדי להביך את מנחם בגין, כדי לסכסך בין השר בגין ובין השר יוסף ספיר? האם בגלל זה באה התפנית ההיסטורית הזאת בעולם הערבי?

אני אומר שהוא רוצה בדיוק בהסדר מדיני שאנחנו רוצים בו. זה יהיה ויכוח קשה מאוד, ואולי בסוף לא נזכר לקבל את מה שהוא יראה כגבול ויתוריו. אולי, אבל שהוא מוכן להסדר מדיני, שהוא מוכן לשלום, שהוא מזהיר פומבית על נכונות "לשלום צודק ובר-
קיימא" — האם אפשר להתעלם מזה? האם זו עובדה קטנה? האם זה דבר הראוי לשתי כותרות בעיתון-ערב, ואחר-כך נשכח אותו?

וזהי תפנית היסטורית, רבותי, והיא שהכי ריחה את ממשלת-ישראל לעשות מצידה את התפנית הזאת. בצדק הכריחה. וטוב שממי שלתי-ישראל הכירה בכוח הזה.

מדוע היה "תכתיב"?

השר בגין מתלונן על כך שהיה "תכתיב", והוא צודק בהחלט. המיסמך נערך בלעדיו.

למה הוא נערך בלעדיו? האם לא בגלל העמדה ה-
גוקשה של הממשלה, שנוכחות גח"ל בה מנעה כל אפי-
שרות של גמישות? האם לא בגלל זה החליטו האמריקאים שאין טעם לדבר אל ליבה של ממשלת ישראל, עד ש יבואו עם דבר מוגמר ביד?

דווקא העובדה של ה"תכתיב", או — במי לים פשוטות — דווקא העובדה שהמיסמך הזה נכתב ונוסח ונערך מופית בלי השתתפותנו,

למעשה גם מן הערבים.

הסובייטים ישנם. לא אכנס עכשיו לויכוח מי עזר להכניס אותם הנה, איך נתקבלה ההחלטה להפציץ את מצריים לעומק.

ברצוני לומר רק דבר אחד, ולא בנימה של קינטור. בת-
שובה לשאלה: האם לא נשקלה האפשרות שהפצצת מצ-
ריים לעומק תביא את הצבא הסובייטי למצריים — אמרה ראש-הממשלה בראיון בהארץ: "זה לא עלה על דעתו של איש, לא העלתה אף כישיבת הממשלה, אפשרות זו."

יגאל אלון: ההפצצות הללו הכינו את הרקע להסכמי שלום.

אורי אבנרי: את הוויכוח הזה, אדוני סגן ראש-הממשלה, עוד ננהל. ההיסטוריונים עוד יטפלו בו זמן רב. אבל כעת אני מעלה זאת כלפי חברי הכנסת בגין.

אם הוא, וחמשת חבריו בממשלה, לא העלו על דעתם שהפצצת מצריים, ומעשים דומים, מוכרחים להביא את הצבא הסובייטי למצריים — מה פנא שעכשיו הוא מתעלם בכל נאומיו מקיום הגורם הצבאי הסובייטי?

מהו הפיתרון של חברי-הכנסת בגין? מה תשובתו לאתגר הזה של הופעת הצבא הסובייטי, כשברור לכל — לכל בר-
דעת, על כל פנים — שהצבא הסובייטי לא יתן למישטר הנאצרי ליפול, ושהמשך המלחמה יביא בהכרח — בעיק-
בות העוצבות הסובייטיות הראשונות שבאו — עוצבות יותר ויותר גדולות?

מה מביא לנו השר בגין כתשובה? פסוק לאטיני. כשהוא מביא את הדוגמה המיפלתית של מינכן — זה כבר גרוע למדי. אבל כשהוא חוזר לימי חורבן הבית השני — זה גרוע עוד הרבה יותר. האם נהגו הקנאים בחוכמה כאשר הכריזו או מלחמה, שחוכמת-קחה מבחינה צבאית, על האימפריה הרומאית? האם נהגו בחוכמה אם נכריו כיום מלחמה על האימפריה הסובייטית?

לא היתיו רוצה שמישהו יצטט, בעוד אלי פיים שנה, פסוק רוסי על חורבן הבית השני לישוי, כשם שהשר בגין ציטט היום פסוק רומאי על חורבן בית שני.

המהפכה של נאצר

הגורם השני הוא הרבה יותר חשוב. למרות התפנית הגדולה שחלה היום בדבריהם של רבים,